EU:n ja Mercosurin välinen assosiaatiosopimus

EU:n ja Mercosur-maiden saavuttama sopu assosiaatiosopimus-neuvotteluista on tärkeä askel kohti tiiviimpää kaupallis-taloudellista suhdetta. Taloudellisten hyötyjen lisäksi kauppasopimusten poliittinen merkitys korostuu maailmassa, jossa geotalouden paluu tarkoittaa haastavampaa toimintaympäristöä niin EU:lle kuin sen elinkeinoelämälle.

Koronakriisin kiihdyttämä protektionismin uhka ja Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen valtataistelu aiheuttavat huolta suomalaisessa elinkeinoelämässä. EU:n vapaakauppasopimukset ovat erinomainen keino vahvistaa EU:n globaalia asemaa ja tuoda vastapainoa muulle haasteelliselle kauppapoliittiselle kehitykselle.

Huolenamme kuitenkin on, että EU:n oma kauppapoliittinen linja on muuttunut protektionistisemmaksi ja siten kyky saattaa neuvoteltuja sopimuksia voimaan on heikentynyt. EU:n maine hankalana ja arvaamattoman neuvottelukumppanina uhkaa jälleen vahvistua. EU:n sisällä kaupan vapauttamisen agenda tarvitsee nyt puolestapuhujia.

Toivomme, että Suomi tukee Mercosur-sopimuksen hyväksymistä ja nopeaa voimaansaattamista. Kauppaosio on syytä erottaa muusta kokonaisuudesta, jotta se saadaan nopeammin voimaan eikä jää minkään yksittäisen EU-maan sisäpolitiikan vangiksi.

Mercosur on kokonsa puolesta merkittävä markkina, jossa on valtavasti uutta potentiaalia kasvattaa eurooppalaisten yritysten vientiä ja investointeja. EU-maat tarvitsevat nyt kipeästi kauppasopimuksen mukana tuomia uusia kasvunäkymiä ja ennakoitavuutta.

Sopimus tarjoaa eurooppalaisille yrityksille kilpailuetua, koska ne pääsevät jatkossa paremmilla ehdoilla markkinoille kuin muut ulkomaiset yritykset. Yleisistä luuloista poiketen vapaakauppasopimukset hyödyttävät ennen kaikkea pienempiä yrityksiä, jotka kärsivät enemmän olemassa olevista kaupanesteistä pienempien resurssien ja liikevaihdon takia. Komission tietojen mukaan lähes 700 suomalaisyritystä vie Mercosur-maihin. Näistä valtaosa pieniä yrityksiä.

Tällä hetkellä Mercosur-maat suojaavat selvästi markkinaansa ulkomaiselta kilpailulta ja liiketoimintaympäristöä on vaivannut epävakaus, kun Argentiinan ja Brasilian sisäpoliittinen ilmapiiri on vaihdellut ja markkinoillepääsyä on ajoittanut hankaloitettu entisestään.

Ennakoitavuuden puutetta on aiheuttanut esimerkiksi se, että Mercosur-maiden WTO-sitoumukset ovat eronneet niiden

tosiasiallisesti soveltamista tullitasoista ja maiden on ollut mahdollista korottaa tulleja WTO-sääntöjen puitteissa. Sopimus poistaa tämän mahdollisuuden ja siten myös ennaltaehkäisee uusien kaupanesteiden syntymistä. Tullien pysyvää alentamista voikin pitää sopimuksen merkittävimpänä hyötynä yrityksille. Tullien aleneminen tekee viennistä Mercosur-alueelle entistä useammalle yritykselle kannattavaa liiketoimintaa. Tällä hetkellä tullit esimerkiksi koneille ja laitteille ovat 14-20 %, kemikaaleille ja lääkkeille jopa 18 % ja alkoholituotteille 20-35 %.

Kauppasopimus poistaa myös yritysten hallinnollista taakkaa ja muita kaupanesteitä, mikä hyödyttää erityisesti pienempiä yrityksiä. Sopimuksen myötä suomalaisyrityksille aukeaa mahdollisuus päästä osallistumaan Mercosur-maiden julkisiin hankintoihin.

Mercosur-sopimus on herättänyt kysymyksiä kestävästä kehityksestä. Kauppasopimuksiin kohdistuvat odotukset esimerkiksi kestävän kehityksen edistämiseksi voivat helposti nousta epärealistiseksi. Jos EU vaatii paljon uudistuksia neuvottelukumppaneiltaan, joutuu se myös itse tekemään merkittävämpiä myönnytyksiä. Tämä ei ole todennäköistä nykyisessä ilmapiirissä, jossa EU-maiden halu vapauttaa kauppaa hiipuu. Ilman sopimusta EU:n kyky edistää kestävän kehityksen dialogia Mercosur-maiden kanssa ei parane lainkaan.

Lisätietoa:
Asiantuntija Saila Turtiainen, p. 0400 279 958, saila.turtiainen@ek.fi